

RAAD VAN STATE
afdeling Wetgeving

advies 60.087/3
van 5 oktober 2016

over

een ontwerp van koninklijk
besluit 'betreffende de
bestrijding van infectieuze
boviene rhinotracheïtis'

CONSEIL D'ÉTAT
section de législation

avis 60.087/3
du 5 octobre 2016

sur

un projet d'arrêté royal 'relatif
à la lutte contre la
rhinotrachéite infectieuse
bovine'

Op 6 september 2016 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Minister van Landbouw verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een ontwerp van koninklijk besluit ‘betreffende de bestrijding van infectieuze bovine rhinotracheïtis’.

Het ontwerp is door de derde kamer onderzocht op 27 september 2016. De kamer was samengesteld uit Jo BAERT, kamervoorzitter, Jeroen VAN NIEUWENHOVE en Koen MUYLLE, staatsraden, Johan PUT en Bruno PEETERS, assessoren, en Annemie GOOSSENS, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Githa SCHEPPERS, eerste auditeur.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst van het advies is nagezien onder toezicht van Jeroen VAN NIEUWENHOVE, staatsraad.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 5 oktober 2016.

*

Le 6 septembre 2016, le Conseil d'État, section de législation, a été invité par le Ministre de l'Agriculture à communiquer un avis, dans un délai de trente jours, sur un projet d'arrêté royal ‘relatif à la lutte contre la rhinotrachéite infectieuse bovine’.

Le projet a été examiné par la troisième chambre le 27 septembre 2016. La chambre était composée de Jo BAERT, président de chambre, Jeroen VAN NIEUWENHOVE et Koen MUYLLE, conseillers d'État, Johan PUT et Bruno PEETERS, assesseurs, et Annemie GOOSSENS, greffier.

Le rapport a été présenté par Githa SCHEPPERS, premier auditeur.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise de l'avis a été vérifiée sous le contrôle de Jeroen VAN NIEUWENHOVE, conseiller d'État.

L'avis, dont le texte suit, a été donné le 5 octobre 2016.

*

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING EN RECHTSGROND VAN HET ONTWERP

2. Het voor advies voorgelegde ontwerp bevat een regeling inzake de bestrijding van infectieuze bovine rhinotracheïtis (I.B.R). Die regeling betreft:

- maatregelen in geval van verdenking (artikel 4 van het ontwerp);
- maatregelen in de haard wanneer de verdenking wordt bevestigd (artikelen 5 en 6);
- de opheffing van de maatregelen in de haard wanneer de klinische symptomen verdwijnen (artikel 7);
- de diagnostische taken van het Nationaal Referentielaboratorium (CODA-CERVA) (artikelen 8 tot 10);
- maatregelen inzake vaccinatie (artikelen 11 en 12);
- maatregelen inzake bemonstering van bloed- en melkstalen (artikel 13);
- de kwalificatie van de beslagen (artikelen 14 tot 19);
- de getuigschriften waaruit het I.B.R.-statuut van elk beslag en van elk rund blijkt (artikel 20);
- de verplaatsingen en de weidegang van runderen (artikelen 21 en 22);
- de verhandeling van runderen (artikelen 23 en 24);
- de vergoedingen aan de bedrijfsdierenarts (artikelen 25 en 26);
- de machtiging van de minister bevoegd voor landbouw om uitzonderlijk af te wijken van de bepalingen van de regeling (artikel 27) en om de bijlagen bij het te nemen besluit te wijzigen (artikel 28).

Het te nemen besluit is bedoeld om in de plaats te komen van het koninklijk besluit van 22 november 2006 ‘betreffende de bestrijding van infectieuze bovine rhinotracheïtis’ (artikel 29 van het ontwerp). Het treedt in werking op (lees: heeft uitwerking met ingang van) 1 januari 2016, met uitzondering van de artikelen 19, §§ 1 en 4, en 21, § 2, die in werking treden op 1 januari 2018 (artikel 30 van het ontwerp).

3.1. Het ontworpen besluit vindt in hoofdzaak rechtsgrond in artikel 8, eerste lid, 1°, van de Dierengezondheidswet van 24 maart 1987 (hierna: de Dierengezondheidswet). Op grond

van die bepaling kan de Koning alle maatregelen treffen met het doel de dierenziekten te bestrijden, uit te roeien en hun verspreiding en het in of uit het land brengen ervan te verhinderen.

3.2. Voor een aantal bepalingen moet de rechtsgrond echter worden gezocht in andere bepalingen van die wet.

In zoverre bij de artikelen 9, § 3, 10, § 1, 15, § 1, 20 en 27, vijfde lid, van het ontworpen besluit verplichtingen worden opgelegd aan verenigingen tot bestrijding van dierenziekten, kan ervoor worden gesteund op de algemene uitvoeringsbevoegdheid van de Koning (artikel 108 van de Grondwet), gelezen in samenhang met de artikelen 3 en 4 van de Dierengezondheidswet, waarin gewag wordt gemaakt van de mogelijkheid om voorwaarden te bepalen waaraan de verenigingen en verbonden tot bestrijding van dierenziekten moeten voldoen om te worden erkend, alsook van de mogelijkheid om deze verenigingen en verbonden te verplichten deel te nemen aan de organisatie van de voorkoming en de bestrijding van besmettelijke dierenziekten.

De rechtsgrond voor artikel 2 van het ontworpen besluit wordt geboden door artikel 6, § 1, van de Dierengezondheidswet, waarbij de Koning wordt gemachtigd om de dierenziekten aan te wijzen die onder de toepassing vallen van hoofdstuk III van deze wet.

De artikelen 4, 6, 1°, 7, eerste lid, 9, § 2, 12 tot 14, 19, 23 en 24 van het ontworpen besluit vinden minstens ten dele rechtsgrond in artikel 7 van de Dierengezondheidswet, op grond waarvan de Koning bepaalde verplichtingen kan opleggen aan de verantwoordelijke en aan dierenartsen.

De artikelen 6, 2° en 3°, 8 tot 10, 13, 19, 21 en 22 van het ontworpen besluit vinden minstens ten dele rechtsgrond in artikel 9, 3° en 5°, van de Dierengezondheidswet. Bij die wetsbepaling wordt de Koning onder meer gemachtigd om de verzameling, het verkeer en het vervoer van dieren te verbieden of te regelen, alsook om de wijze en de voorwaarden van monsterneming vast te stellen, de ontledingsmethoden te bepalen, het tarief van de ontledingen en de voorwaarden van erkenning van laboratoria vast te stellen en de uitvoering van sommige ontledingen uitsluitend voor te behouden aan bepaalde laboratoria.

De rechtsgrond voor de artikelen 14, 16, 17, 19 en 23 van het ontworpen besluit wordt minstens ten dele geboden door artikel 15, 1°, van de Dierengezondheidswet. Aan die wetsbepaling ontleent de Koning de bevoegdheid om onder meer de voorwaarden vast te stellen waaraan dieren moeten voldoen om te worden in de handel gebracht, verworven, ten verkoop aangeboden, verkocht of onder kosteloze of bezwarende titel afgestaan.

Artikel 18 van het ontworpen besluit vindt rechtsgrond in artikel 18 van de Dierengezondheidswet, waarbij de Koning wordt gemachtigd om de boeken, attesten, getuigschriften, bordjes, tekens of andere aanwijzingen en stukken te bepalen, waaruit moet blijken dat voldaan is aan de voorwaarden gesteld bij de voormelde wet en de uitvoeringsbesluiten ervan.

3.3. Artikel 12 van het ontworpen besluit vindt rechtsgrond in artikel 6, § 2, van de wet van 28 augustus 1991 'op de uitoefening van de diergeneeskunde'. Op grond van die

wetsbepaling kan de Koning de voorwaarden vaststellen waaraan de verschillende vormen van diergeneeskundige bedrijfsbegeleiding moeten voldoen, inzonderheid inzake de verschaffing van geneesmiddelen door de dierenarts belast met de bedrijfsbegeleiding en het in bezit hebben evenals de toediening van die geneesmiddelen door de verantwoordelijke. Tevens kan hij nadere regels vaststellen op het gebied van de wederzijdse rechten en plichten van de partijen.

De rechtsgrond voor de artikelen 25 en 26 van het ontworpen besluit wordt geboden door artikel 4, vierde lid, van de wet van 28 augustus 1991, waarbij de Koning wordt gemachtigd om de wijze te regelen waarop de erkende dierenartsen worden vergoed voor het verlenen van hun diensten bij het meewerken aan de uitvoering van wets- en verordeningsbepalingen.

3.4. In artikel 27, zesde lid, van het ontwerp wordt bepaald dat indien een onderneming een afwijking vraagt op de ontworpen regeling en die afwijking wordt toegestaan, de bijkomende kosten die deze afwijking met zich meebrengt, ten laste zijn van de onderneming die de afwijking bekomt.

In zoverre met deze ontworpen bepaling wordt bedoeld dat de kosten die de onderneming zelf maakt naar aanleiding van die afwijking, niet door de overheid ten laste worden genomen, gaat het om een louter declaratieve bepaling, aangezien slechts wordt geëxpliciteerd wat voortvloeit uit de bestaande regelgeving. In zoverre daarentegen zou worden bedoeld dat de overheid kosten die zij zelf maakt naar aanleiding van die afwijking, zou kunnen verhalen op de betrokken onderneming, is er geen rechtsgrond voor de ontworpen bepaling. Ofwel moet de eerste bedoeling duidelijker tot uiting worden gebracht in de ontworpen bepaling, ofwel moet ze worden weggelaten uit het ontwerp.

3.5. Wat betreft de opdrachten die bij het te nemen besluit worden toegekend aan het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen, en die bijkomende opdrachten betreffen bedoeld in artikel 4, § 6, van de wet van 4 februari 2000 ‘houdende oprichting van het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen’ en in het koninklijk besluit van 16 november 2001 ‘houdende het toevertrouwen van bijkomende opdrachten aan het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen’,¹ kan worden gesteund op de algemene uitvoeringsbevoegdheid van de Koning, gelezen in samenhang met het voormelde artikel 4, § 6, van dezelfde wet en artikel 2, d), van het voormelde koninklijk besluit.

3.6. De rechtsgrond voor artikel 29 van het ontworpen besluit, dat strekt tot de opheffing van het koninklijk besluit van 22 november 2006, wordt geboden door dezelfde bepalingen die als rechtsgrond fungeren voor de overige bepalingen van het ontworpen besluit.

---

¹ De gemachtigde verklaarde in dat verband het volgende: “Deze [opdrachten] behoren tot de ‘bijzondere opdrachten’. Infectieuze bovine rhinotracheitis (IBR) is een economische ziekte die geen rechtstreeks verband houdt met de veiligheid van de voedselketen en met de kwaliteit van het voedsel, teneinde de gezondheid van de consumenten te beschermen. De opdrachten die het Agentschap krijgt vallen bijgevolg onder het koninklijk besluit van 16 november 2001 houdende het toevertrouwen van bijkomende opdrachten aan het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen, artikel 2, d).”

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Aanhef

4. De verwijzingen naar de bepalingen van de in het eerste tot het vierde lid vermelde rechtsregels moeten worden aangepast aan de hand van wat in de opmerkingen 3.1 tot 3.6 is uiteengezet aangaande de rechtsgrond voor het ontworpen besluit. Bovendien moet voor het huidige eerste lid van de aanhef een nieuw lid worden toegevoegd, waarin wordt verwezen naar artikel 108 van de Grondwet.

5. Het huidige zesde en zevende lid van de aanhef moeten worden weggelaten, aangezien de erin vermelde koninklijke besluiten niet worden gewijzigd, opgeheven of ingetrokken bij het te nemen besluit.

6. In zoverre het ontworpen besluit strekt tot de omzetting van beschikking 2004/558/EG van de Commissie van 15 juli 2004 ‘tot uitvoering van Richtlijn 64/432/EEG van de Raad voor wat betreft aanvullende garanties voor het intracommunautaire handelsverkeer in runderen ten aanzien van infectieuze boviene rhinotracheïtis en de goedkeuring van de door sommige lidstaten ingediende uitroeiprogramma’s’, moet de omzetting van die beschikking worden vermeld in een nieuw artikel 1 (dat voorafgaat aan het huidige artikel 1) van het ontwerp.² Dat geldt overigens ook voor de (gedeeltelijke) omzetting van richtlijn 64/432/EEG van de Raad van 26 juni 1964 ‘inzake veterinaire rechtelijke vraagstukken op het gebied van het intracommunautaire handelsverkeer in runderen en varkens’. Het huidige zeventiende lid van de aanhef kan dan worden weggelaten.

Artikel 4

7. In artikel 4, § 2, van het ontwerp wordt gewag gemaakt van een “virologisch onderzoek volgens de bepalingen van artikel 8”. Het is niet zo duidelijk wat precies met die verwijzing wordt bedoeld. Indien het gaat om de lijst met methoden en reagentia bedoeld in artikel 8, tweede lid, 1°, van het ontwerp, moet dat worden verduidelijkt. De vraag rijst of daarnaast of in de plaats ervan niet moet worden verwezen naar artikel 13 van het ontwerp.

Artikel 30

8.1. Overeenkomstig artikel 30 van het ontwerp treedt het te nemen besluit in werking op (lees: heeft het uitwerking met ingang van) 1 januari 2016, met uitzondering van de artikelen 19, §§ 1 en 4, en 21, § 2, die in werking treden op 1 januari 2018. In dat verband moet worden opgemerkt dat het verlenen van terugwerkende kracht aan besluiten slechts onder bepaalde voorwaarden toelaatbaar kan worden geacht.

---

² Zie *Beginnelsen van de wetgevingstechniek. Handleiding voor het opstellen van wetgevende en reglementaire teksten*, Raad van State, 2008, aanbeveling 94, te raadplegen op de internetsite van de Raad van State (www.raadvst-consetat.be).

Het verlenen van terugwerkende kracht aan besluiten is enkel toelaatbaar ingeval voor de retroactiviteit een wettelijke grondslag bestaat, de retroactiviteit betrekking heeft op een regeling die, met inachtneming van het gelijkheidsbeginsel, voordelen toekent of in zoverre de retroactiviteit noodzakelijk is voor de continuïteit of de goede werking van het bestuur en daardoor, in beginsel, geen verkregen situaties worden aangetast.

Enkel indien de retroactiviteit van de ontworpen regeling in één van de opgesomde gevallen valt in te passen, kan deze worden gebillijkt.

8.2. De gemachtigde verklaarde in dit verband het volgende:

“Het ontwerp van KB herneemt voor het grootste deel reeds bestaande maatregelen van het koninklijk besluit van 22 november 2006 (dat wordt opgeheven). Het in werking treden op 1 januari 2016 garandeert de continuïteit van het lopende programma dat gefinancierd wordt vanuit het Sanitair Fonds.

Het ontwerpbesluit houdt ook rekening met een nieuw stappenplan waarvan het de bedoeling is dat bepaalde stappen uitgevoerd worden in 2016 en andere later bv vanaf 2018 (zie artikel 30).

Personen die nadeel zouden ondervinden door de aanscherping van het KB zullen geen retroactief nadeel ondervinden, bv veehouders die zich in het geval bevinden van artikel 12, §3. Hun situatie wordt in geen geval aangetast. Idem voor de vleeskalversector waarop het besluit ook van toepassing is, hun activiteit wordt niet retroactief benadeeld.

Door de terugwerkende kracht worden alle bedrijven gelijk behandeld, in het bijzonder bedrijven/veeouders die op eigen initiatief en eigen kosten bepaalde acties van het stappenplan hebben ondernomen (zoals I2 bedrijven die bijkomend stalen nemen volgens de modaliteiten vermeld bijlage III, A2) zouden zich benadeeld kunnen voelen ten opzichte van diegenen die hebben gewacht.”

De Raad van State ziet niet in hoe de “continuïteit van het lopende programma dat gefinancierd wordt vanuit het Sanitair Fonds” het nodig maakt dat de ontworpen regeling met terugwerkende kracht wordt uitgevaardigd. Het gegeven dat het ontworpen besluit in grote mate overeenstemt met het koninklijk besluit van 22 november 2006 neemt niet weg dat het nieuwe verplichtingen inhoudt of dat op zijn minst bestaande verplichtingen op een andere wijze worden uitgewerkt. Het valt allerminst uit te sluiten dat daardoor verkregen situaties worden aangetast. De verwijzing naar artikel 12, § 3, van het ontwerp is in dat verband niet van aard om die bezwaren weg te nemen, aangezien er wordt verwezen naar “de datum vermeld in artikel 30”, hetgeen juist 1 januari 2016 lijkt te zijn. Ook de gelijke behandeling van bedrijven voor mogelijkere strengere regels vormt geen verantwoording voor die terugwerkende kracht.

Er moet dan ook worden afgezien van de terugwerkende kracht.

*

1. En application de l'article 84, § 3, alinéa 1er, des lois sur le Conseil d'État, coordonnées le 12 janvier 1973, la section de législation a fait porter son examen essentiellement sur la compétence de l'auteur de l'acte, le fondement juridique et l'accomplissement des formalités prescrites.

*

PORTÉE ET FONDEMENT JURIDIQUE DU PROJET

2. Le projet soumis pour avis contient des règles en matière de lutte contre la rhinotrachéite infectieuse bovine (I.B.R.). Ce dispositif concerne :

- des mesures en cas de suspicion (article 4 du projet) ;
- des mesures dans le foyer lorsque la suspicion est confirmée (articles 5 et 6) ;
- la levée des mesures dans le foyer lorsque les symptômes cliniques disparaissent (article 7) ;
- les tâches ayant trait au diagnostic du Laboratoire National de Référence (CODA-CERVA) (articles 8 à 10) ;
- des mesures relatives à la vaccination (articles 11 et 12) ;
- des mesures concernant les prélèvements d'échantillons de sang et de lait (article 13) ;
- la qualification des troupeaux (articles 14 à 19) ;
- les certificats attestant le statut I.B.R. de chaque troupeau et de chaque bovin (article 20) ;
- les déplacements et la mise en pâture des bovins (articles 21 et 22) ;
- la commercialisation des bovins (articles 23 et 24) ;
- les indemnités octroyées au vétérinaire d'exploitation (articles 25 et 26) ;
- l'habilitation permettant au ministre qui a l'agriculture dans ses attributions d'accorder exceptionnellement des dérogations aux dispositions de la réglementation (article 27) et de modifier les annexes de l'arrêté envisagé (article 28).

L'arrêté envisagé a pour objet de se substituer à l'arrêté royal du 22 novembre 2006 'relatif à la lutte contre la rhinotrachéite infectieuse bovine' (article 29 du projet). Il entre en vigueur (lire : produit ses effets) le 1er janvier 2016, à l'exception des articles 19, §§ 1er et 4, et 21, § 2, qui entrent en vigueur le 1er janvier 2018 (article 30 du projet).

3.1. L'arrêté en projet trouve essentiellement un fondement juridique dans l'article 8, alinéa 1er, 1°, de la loi du 24 mars 1987 relative à la santé des animaux (ci-après : la loi relative à la santé des animaux). En vertu de cette disposition, le Roi peut prendre toute mesure ayant pour

but de lutter contre les maladies des animaux, de les éradiquer, ainsi que d'empêcher leur propagation, leur introduction dans le pays et leur sortie du pays.

3.2. En ce qui concerne un certain nombre de dispositions, le fondement juridique doit cependant être recherché dans d'autres dispositions de cette loi.

En ce qu'ils imposent des obligations aux associations de lutte contre les maladies des animaux, les articles 9, § 3, 10, § 1er, 15, § 1er, 20 et 27, alinéa 5, de l'arrêté en projet peuvent s'appuyer sur le pouvoir général d'exécution du Roi (article 108 de la Constitution), combiné avec les articles 3 et 4 de la loi relative à la santé des animaux, qui font état de la possibilité de fixer les conditions auxquelles les associations et fédérations de lutte contre les maladies des animaux doivent satisfaire pour être agréées, de même que de la possibilité d'obliger ces associations et fédérations à participer à l'organisation de la prévention et de la lutte contre les maladies contagieuses des animaux.

L'article 6, § 1er, de la loi relative à la santé des animaux, qui habilite le Roi à désigner les maladies des animaux qui entrent dans le champ d'application du chapitre III de cette loi, procure un fondement juridique à l'article 2.

Les articles 4, 6, 1°, 7, alinéa 1er, 9, § 2, 12 à 14, 19, 23 et 24 de l'arrêté en projet trouvent, au moins partiellement, un fondement juridique dans l'article 7 de la loi relative à la santé des animaux, en vertu duquel le Roi peut imposer certaines obligations au responsable et aux vétérinaires.

Les articles 6, 2° et 3°, 8 à 10, 13, 19, 21 et 22 de l'arrêté en projet puisent, au moins partiellement, un fondement juridique dans l'article 9, 3° et 5°, de la loi relative à la santé des animaux. Cette disposition légale habilite notamment le Roi à interdire ou réglementer le rassemblement, la circulation et le transport d'animaux de même qu'à fixer le mode et les conditions de prélèvement d'échantillons, les méthodes d'analyse, le tarif des analyses et les conditions d'agrément de laboratoires ainsi qu'à réserver l'exécution de certaines analyses à tel ou tel laboratoire.

L'article 15, 1°, de la loi relative à la santé des animaux procure, au moins partiellement, un fondement juridique aux articles 14, 16, 17, 19 et 23 de l'arrêté en projet. Cette disposition légale confère au Roi le pouvoir de fixer notamment les conditions auxquelles les animaux doivent satisfaire pour être mis dans le commerce, acquis, offerts en vente, vendus ou cédés à titre gratuit ou onéreux.

L'article 18 de l'arrêté en projet trouve un fondement juridique dans l'article 18 de la loi relative à la santé des animaux, qui habilite le Roi à déterminer les livres, attestations, certificats, écriteaux, signes ou autres indications et documents, établissant ou attestant que les conditions fixées par la loi précitée et ses arrêtés d'exécution sont réunies.

3.3. L'article 12 de l'arrêté en projet puise son fondement juridique dans l'article 6, § 2, de la loi du 28 août 1991 'sur l'exercice de la médecine vétérinaire'. En vertu de cette disposition légale, le Roi peut fixer les conditions auxquelles les différentes formes de guidance vétérinaire doivent répondre, notamment en ce qui concerne la fourniture de

médicaments par le médecin vétérinaire chargé de la guidance et la détention ainsi que l'administration de ces médicaments par le responsable. Il peut en outre fixer les modalités relatives aux droits et obligations réciproques des parties.

L'article 4, alinéa 4, de la loi du 28 août 1991, qui habilite le Roi à fixer le mode de rémunération des services des médecins vétérinaires agréés lorsque ceux-ci collaborent à l'exécution des dispositions légales et réglementaires, procure un fondement juridique aux articles 25 et 26 de l'arrêté en projet.

3.4. L'article 27, alinéa 6, du projet prévoit que si une entreprise demande une dérogation à la réglementation en projet et que cette dérogation est accordée, les coûts supplémentaires engendrés par cette dérogation sont à charge de l'entreprise qui reçoit la dérogation.

Dans la mesure où elle vise à ce que les coûts exposés par l'entreprise à la suite de cette dérogation, ne soient pas pris en charge par l'autorité, la disposition en projet est purement déclarative, étant donné qu'elle se borne à expliquer ce qui découle de la réglementation existante. Dans la mesure par contre où il s'agirait que l'autorité puisse récupérer auprès de l'entreprise concernée les frais qu'elle a elle-même exposés à l'occasion de cette dérogation, la disposition en projet serait dépourvue de fondement juridique. Soit la disposition en projet exprimera la première intention avec davantage de clarté, soit elle sera omise du projet.

3.5. Les missions attribuées par l'arrêté envisagé à l'Agence fédérale pour la Sécurité de la Chaîne alimentaire, qui concernent des missions complémentaires visées à l'article 4, § 6, de la loi du 4 février 2000 'relative à la création de l'Agence fédérale pour la Sécurité de la Chaîne alimentaire' ainsi que dans l'arrêté royal du 16 novembre 2001 'confiant à l'Agence fédérale pour la Sécurité de la Chaîne alimentaire des missions complémentaires'¹, peuvent se fonder sur le pouvoir général d'exécution du Roi, combiné avec l'article 4, § 6, précité, de la même loi et l'article 2, d), de l'arrêté royal précité.

3.6. L'article 29 de l'arrêté en projet qui vise à abroger l'arrêté royal du 22 novembre 2006, trouve son fondement juridique dans les mêmes dispositions que celles qui servent de fondement juridique aux autres dispositions de l'arrêté en projet.

EXAMEN DU TEXTE

Préambule

4. Les références aux dispositions des normes juridiques mentionnées dans les quatre premiers alinéas doivent être adaptées au regard des observations 3.1 à 3.6 relatives au

---

¹ Le délégué a déclaré à ce sujet ce qui suit : « Deze [opdrachten] behoren tot de 'bijzondere opdrachten'. Infectieuze bovine rhinotracheïtis (IBR) is een economische ziekte die geen rechtstreeks verband houdt met de veiligheid van de voedselketen en met de kwaliteit van het voedsel, teneinde de gezondheid van de consumenten te beschermen. De opdrachten die het Agentschap krijgt vallen bijgevolg onder het koninklijk besluit van 16 november 2001 houdende het toevertrouwen van bijkomende opdrachten aan het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen, artikel 2, d) ».

fondement juridique de l'arrêté en projet. De surcroît, on insérera, avant le premier alinéa actuel du préambule, un nouvel alinéa visant l'article 108 de la Constitution.

5. Les sixième et septième alinéas actuels du préambule doivent être omis, dès lors que les arrêtés royaux qu'ils mentionnent, ne sont pas modifiés, abrogés ou retirés par l'arrêté envisagé.

6. En tant que l'arrêté en projet vise à transposer la décision 2004/558/CE de la Commission du 15 juillet 2004 'mettant en œuvre la directive 64/432/CEE du Conseil en ce qui concerne des garanties additionnelles pour les échanges intracommunautaires de bovins en rapport avec la rhinotrachéite infectieuse bovine et l'approbation des programmes d'éradication présentés par certains États membres', la transposition de cette décision doit être mentionnée dans un nouvel article 1er (qui précède l'actuel article 1er) du projet ². Il en va d'ailleurs de même de la transposition (partielle) de la directive 64/432/CEE du Conseil du 26 juin 1964 'relative à des problèmes de police sanitaire en matière d'échanges intracommunautaires d'animaux des espèces bovine et porcine'. On omettra dès lors le dix-septième alinéa actuel du préambule.

Article 4

7. L'article 4, § 2, du projet mentionne un « examen virologique selon les modalités de l'article 8 ». La signification précise de ce renvoi n'apparaît pas clairement. S'il s'agit de la liste des méthodes et des réactifs visée à l'article 8, alinéa 2, 1°, du projet, il convient de le préciser. Reste à savoir s'il n'y a pas lieu de viser, en plus ou à la place, l'article 13 du projet.

Article 30

8.1. Conformément à l'article 30 du projet, l'arrêté envisagé entre en vigueur (lire : produit ses effets) le 1er janvier 2016, à l'exception des articles 19, §§ 1er et 4, et 21, § 2, qui entrent en vigueur le 1er janvier 2018. Il y a lieu d'observer à cet égard que c'est sous certaines conditions seulement que l'attribution d'un effet rétroactif aux arrêtés peut être réputée admissible.

L'attribution d'un effet rétroactif à des arrêtés n'est admissible que lorsque la rétroactivité a une base légale, lorsqu'elle concerne une règle qui accorde des avantages dans le respect du principe de l'égalité, ou dans la mesure où elle s'impose pour assurer la continuité ou le bon fonctionnement de l'administration, et ne porte pas atteinte, en principe, à des situations acquises.

Ce n'est que si la rétroactivité du régime en projet s'inscrit dans l'une des hypothèses énumérées qu'elle pourra être admise.

---

² Voir *Principes de technique législative. Guide de rédaction des textes législatifs et réglementaires*, Conseil d'État, 2008, recommandation n° 94, à consulter sur le site Internet du Conseil d'État (www.raadvst-consetat.be).

8.2. À cet égard, le délégué a déclaré ce qui suit :

« Het ontwerp van KB herneemt voor het grootste deel reeds bestaande maatregelen van het koninklijk besluit van 22 november 2006 (dat wordt opgeheven). Het in werking treden op 1 januari 2016 garandeert de continuïteit van het lopende programma dat gefinancierd wordt vanuit het Sanitair Fonds.

Het ontwerpbesluit houdt ook rekening met een nieuw stappenplan waarvan het de bedoeling is dat bepaalde stappen uitgevoerd worden in 2016 en andere later bv vanaf 2018 (zie artikel 30).

Personen die nadeel zouden ondervinden door de aanscherping van het KB zullen geen retroactief nadeel ondervinden, bv veehouders die zich in het geval bevinden van artikel 12, §3. Hun situatie wordt in geen geval aangetast. Idem voor de vleeskalversector waarop het besluit ook van toepassing is, hun activiteit wordt niet retroactief benadeeld.

Door de terugwerkende kracht worden alle bedrijven gelijk behandeld, in het bijzonder bedrijven/veehouders die op eigen initiatief en eigen kosten bepaalde acties van het stappenplan hebben ondernomen (zoals 12 bedrijven die bijkomend stalen nemen volgens de modaliteiten vermeld bijlage III, A2) zouden zich benadeeld kunnen voelen ten opzichte van diegenen die hebben gewacht ».

Le Conseil d'État n'aperçoit pas en quoi la continuité du programme en cours qui est financé par le Fonds sanitaire nécessite que la réglementation en projet soit élaborée avec effet rétroactif. Le fait que l'arrêté en projet soit en grande partie conforme à l'arrêté royal du 22 novembre 2006, n'empêche pas qu'il emporte de nouvelles obligations ou qu'à tout le moins, il conçoive différemment des obligations existantes. Il n'est pas du tout exclu qu'il soit ainsi porté atteinte à des situations acquises. À cet égard, la référence à l'article 12, § 3, du projet n'est pas de nature à écarter ces objections, dès lors qu'il est fait mention de « la date visée à l'article 30 », qui s'avère justement être le 1er janvier 2016. L'égalité de traitement d'entreprises à l'égard de règles potentiellement plus strictes, ne justifie pas non plus cette rétroactivité.

Il convient par conséquent de renoncer à la rétroactivité.

DE GRIFFIER - LE GREFFIER

DE VOORZITTER - LE PRÉSIDENT

Annemie GOOSSENS

Jo BAERT